

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA

Domaća zadaća iz kolegija
Hrvatski jezik u inženjerskoj praksi

James Bond
007

Zagreb, lipanj, 2011.

Applet je naziv za program napravljen tako da se izvodi iz druge aplikacije. Stoga, takav se program ne može izvršavati izravno od operacijskog sustava. Dobro dizajniran *applet* može se pokretati iz različitih aplikacija. Web-preglednici opremljeni Java virtualnim strojevima mogu ih interpretirati s web-poslužitelja. Malih su dimenzija, kompatibilni s različitim platformama i vrlo sigurni jer se ne mogu koristiti za pristup korisničkom disku.

Naziv *applet* u literaturi se često ne prevodi te se uzima strani naziv *aplet*. Višerječni naziv kao mogućnost prijevoda ne bi imao smisla jer bi se sastojao od previše riječi potrebnih kako bi se opisala točno ta vrsta programa (npr. program koji se izvodi iz druge aplikacije). Naziv *aplet* glasovnim se sastavom uklapa u hrvatski jezični sustav (4. terminološko načelo).

Benchmark je naziv za test za usporedbu vrijednosti. Takav se test koristi za usporedbu učinkovitosti hardvera i softvera različitih proizvođača. Radi ispravnog testiranja važno je poznavati točan način na koji je test oblikovan. Primjerice, usporedni test brzine grafike može biti beznačajan ako se vrsta aplikacije koja se želi usporediti razlikuje od one koja je korištena u provedbi testa.

U literaturi (časopisima) se naziv *benchmark* ne prevodi te se koristi u izvornom obliku. Prema 1. terminološkom načelu trebalo bi dati prednost domaćem nazivu. Domaći bi se naziv mogao tvoriti kao višerječni naziv „usporedni test“. Iz tog je naziva jasno o čemu se radi, a dobro se uklapa u jezični sustav.

Bloatware je naziv za softver bogat mogućnostima i svojstvima koja zahtijevaju znatan prostor na disku i u RAM-u (primarnoj memoriji). S trendom smanjenja cijena RAM-a i diskova, kod proizvođača se povećava nepotrebno kompliciranje i povećavanje, tj. „napuhivanje“ dimenzija softvera.

U žargonu se naziv *bloatware* prevodi kao napuhani program. Iz takvog se naziva razumije o kakvom se pojmu radi, no za stručnu je literaturu možda neprikladan. Višerječni prijevod mogao bi biti „softver prevelikog opsega“. Takav prijevod prikladno opisuje značenje naziva, a nije žargonskog karaktera.

Patch je naziv za zakrpu, odnosno softversku nadopunu koja služi ažuriranju programa. Program se ažurira najčešće radi rješavanja problema ili otklanjanja pogrešaka. Veličina

zacrpe može se razlikovati u veličini od malog ispravka sitnije pogreške pa sve do unapređenja uporabljivosti ranije inačice softvera. Česta je praksa izdavanje zacrpa za zvučne datoteke i računalne igre, no nisu rijetkost ni u slučaju poslovnih aplikacija. Obično se izdaju u binarnom obliku radi zaštite vlasničkog izvornog koda. Za dostavu se koriste Internet kanali, elektronička pošta i prijenosni mediji. Iako im je svrha uklanjanje postojećih grešaka, same zacrpe znaju biti izvor novih problema.

Patch doslovno znači „zacrpa“. Naziv zacrpa je prikladan. Tvorbeni postupak je prefiksna tvorba. Naziv je nastao terminologizacijom programske nadopune koja „zacrpa“ programske „rupe“, odnosno probleme i pogreške u programu. U literaturi se koristi prijevod zacrpa, a sinonim bi mogao biti nadopuna.

Spyware je naziv za softver za špijuniranje korisnika, a naziva se i oglasnim softverom jer sadrži oglase koji se povremeno pojavljuju u korisničkom pregledniku. *Spyware* je bilo koji softver koji bez korisnikovog znanja prikuplja njegove informacije, najčešće radi reklamiranja. Takav je softver obično djeluje kao skriveni dio većeg besplatnog softvera, a korisnik ga nije svjestan prilikom korištenja. Jednom instaliran, nadzire korisnikove aktivnosti na Internetu i prenosi prikupljene informacije zainteresiranim za ponašanje korisnika. Prikupljaju se i osobni podaci poput adresa elektroničke pošte na koje korisnik šalje i s kojih prima poruke, njegove lozinke, brojevi kreditnih kartica i sl.

Naziv *spyware* bi se jedino mogao prevesti višerječnim nazivom „špijunirajući softver“. Radi se o još jednom obliku naziva za maliciozne programe (*malware*, *adaware*) koji se ne prevode doslovno jer bi to bilo odstupanje od norme ili forsiranje besmislenog prijevoda. Prevode se opisno višerječnim nazivima.